

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radan Malíka, soudkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudce JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **RENTAL DEALING s.r.o.**, se sídlem Univerzitní 1118, Plzeň, zast. JUDr. Tomášem Machem, advokátem se sídlem Křížíkova 196/18, Praha 8, proti žalovanému: **Městský úřad Klatovy**, se sídlem náměstí Míru 62/I, Klatovy, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2011, č. j. OVÚP/2653/11/Tr, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 10. 2013, č. j. 57 A 66/2013 - 104,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 10. 2013, č.j. 57 A 66/2013-104, jímž byla pro nepřijatelnost odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Městského úřadu Klatovy ze dne 21. 4. 2011, č. j. OVÚP/2653/11/Tr, o dodatečném povolení stavby rodinného domu třetí osobě.

Obsah kasační stížnosti

[2] Stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Konkrétně stěžovatel namítl, že krajský soud nesprávně, formalisticky a nepřezkoumatelně posoudil právní otázku přístupu stěžovatele k soudu. Stěžovatelova žaloba byla odmítnuta pro nevyčerpání řádných opravných prostředků, a to s poukazem na ustálenou judikaturu - rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 98/2004 - 65, ačkoliv šlo o jediný rozsudek zmíněný a navíc od stěžovatelovy věci odlišný. Dle stěžovatele krajský soud opomenul rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 25/2007 - 118, ze kterého se podává, že v § 84 nového správního řádu je řešena otázka lhůt pro podání odvolání opomenutými účastníky. Stěžovatel tvrdil, že nemělo smysl, aby podával odvolání, když lhůty mu již

uplynuly; jedinou cestou k ochraně jeho práv byla žaloba ke krajskému soudu. Namítl, že pro obstrukce ze strany stavebního úřadu nemohl podat odvolání ve lhůtách správním řádem stanovených; stavební úřad ho jednak nevyrozuměl o zahájeném řízení a jednak následně stěžovateli odmítal cokoli o daném řízení sdělit. Stěžovatel uvedl, že se mu podařilo ztotožnit danou věc a spisovou značku až pomocí žádosti o sdělení informací a žádosti o přezkumné řízení. Stěžovatel současně uvedl argumentaci ve prospěch svého tvrzení, že měl být účastníkem řízení o dodatečném povolení stavby; odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 67/2008 - 111 a náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 19/99. Uvedl, že pro faktickou blízkost svých nemovitostí měl být účastníkem řízení, neboť je dotčen stavbou rodinného domu na svých právech; stavba leží na hranici letového koridoru stěžovatelova heliportu a stavební úřad tak měl zkoumat vzájemné vlivy (hygienické hlukové limity, mylné osvětlení z oken umístěvané stavby rodinného domu do letového koridoru atd.) a otázku požárního zásobování (stěžovatel namítl, že bez jeho souhlasu stavebník označil soukromý rybník stěžovatele jako svůj požární hydrant).

Vyjádření žalovaného a replika stěžovatele

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že dodatečně povolil stavbu rodinného domu třetí osobě na pozemku p.č. 203/2 v k.ú. Makov u Předslavi. Stěžovatel nebyl stavbou přímo dotčen, neboť na daný pozemek nezasahují žádná ochranná pásma heliportu stěžovatele a daný pozemek se nachází ve stejném koridoru, ve kterém bylo prováděno měření hluku, přičemž hygienické limity byly splněny. Nemovitosti stěžovatele nesousedí přímo s daným pozemkem a nemohou být dotčena ani žádná jiná práva, která by zakládala účastenství stěžovatele. Pozemek s rodinným domem odděluje od nemovitostí stěžovatele místní komunikace, jež je přístupová jak pro stěžovatelovy nemovitosti, tak pro daný pozemek. Stavba rodinného domu byla prováděna už od roku 2008 a stěžovatel na tuto stavbu (přes společnou přístupovou komunikaci) neupozorňoval a ani v průběhu řízení o dodatečném povolení stavby rodinného domu (resp. do podání vyjádření) se nehlásil za účastníka řízení. První upozornění stěžovatele na stavbu rodinného domu přišlo městskému úřadu asi 25 měsíců po právní moci dodatečného povolení stavby (dopisem ze dne 22. 5. 2013). Projektová dokumentace byla zpracována v souladu s právními předpisy. Za zdroj vnější požární vody je považována nádrž v obci Machov a nikoliv rybník stěžovatele.

[5] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatel odkázal na obsah své kasační stížnosti. Trval na tom, že byl opomenutým účastníkem a že na probíhající stavbu (byť neformálně) upozorňoval a stavební úřad mu aktivně bránil se o probíhajícím řízení dozvědět; konstatoval, že v uváděné vzdálenosti 0,5 km se nachází pouze jeho soukromý rybník.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Pokud stěžovatel brojil kasační stížností proti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, přichází zde z povahy věci v úvahu pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Nejvyšší správní soud je v takovém případě v řízení o kasační stížnosti oprávněn zkoumat pouze to, zda rozhodnutí krajského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není věcně přezkoumávat, zda je žaloba stěžovatele důvodná nebo zda rozhodnutí o dodatečném povolení stavby je zákonné či nikoli. Rozsah přezkumu rozhodnutí v řízení o kasační stížnosti je vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 – 49, nebo ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 – 65, tato, stejně jako i dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud zjistil, že krajský soud odmítl žalobu stěžovatele ze dne 26. 7. 2013 pro nepřípustnost dle § 68 písm. a) a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Poukázal na § 5 a § 69 s. ř. s., a na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (konkrétně zmínil rozsudek ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 - 65). Uvedl, že stěžovatel podal žalobu, aniž by podal proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvolání; není přitom rozhodné, že odvolání podat nemohl pro uplynutí prekluzivní lhůty dle § 84 správního řádu, ani že vyčerpal všechny mimořádné opravné prostředky. Uzavřel, že žaloba nesměruje proti rozhodnutí správního orgánu, který měl ve věci rozhodovat v posledním stupni.

[9] Nejvyšší správní soud závěry krajského soudu pro jejich správnost akceptuje a pro stručnost na ně odkazuje. Dodat k již dříve řečenému postačí následující.

[10] Správní soudnictví je postaveno na zásadě subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů do správního řízení; soudní ochrana nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy. Na tuto zásadu Nejvyšší správní soud opakovaně ve své judikatuře poukazuje (srov. např. rozsudek ze dne 1. 7. 2004, č. j. 2 As 5/2004 - 55) a učinil tak i v rozsudku zmiňovaném krajským soudem. Byť v dané věci byl jiný skutkový základ, nic to nemění na tom, že jak na tehdy projednávanou věc, tak na věc stěžovatele aplikace dané zásady dopadala. Ostatně v tomto rozsudku byl také vyjádřen vztah řízení o řádném opravném prostředku a řízení o mimořádném opravném prostředku před správními orgány, a návazně jejich vztah na žalobní řízení ve správním soudnictví. Tedy i v tomto směru byl krajským soudem zvolený příklad judikatury Nejvyššího správního soudu vhodný, neboť i stěžovatel inicioval, jak vyplývá z vyžádaného správního spisu, několik řízení o mimořádném opravném prostředku.

[11] Nelze se ztotožnit s námitkou stěžovatele o formalistických a nepřezkoumatelných závěrech krajského soudu. Stěžovatel sám tvrdil (v žalobním i v kasačním řízení), že proti rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nepodal odvolání. To potvrzuje i vyžádaný správní spis doplňkově nyní informující, že stěžovatel posléze, avšak až dne 7. 11. 2013, odvolání (dosud neprojednané) přece jen podal.

[12] Podstatou argumentace stěžovatele proto bylo to, že by mu měla být poskytnuta soudní ochrana navzdory nevyčerpání odvolání, neboť „formální podávání odvolání do větru by muselo být neúspěšné“. Jinak řečeno stěžovatel argumentuje tak, že uplynula-li mu marně propadná lhůta k podání odvolání dle § 84 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“), z toho důvodu, že s ním správní orgán nejednal, ačkoliv s ním jednat (podle jeho názoru) měl, otvírá se mu již tím cesta k soudnímu přezkumu prvostupňového správního rozhodnutí.

[13] Stěžovatelova úvaha je mylná a ani jím použitý odkaz na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007-118, není v jeho věci způsobilý přivodit opačný, pro stěžovatele příznivý, náhled na projednávanou věc, a to již pro skutkovou odlišnost tehdy řešeného případu (kasační stížností byl napaden rozsudek zamítající žalobu proti druhostupňovému rozhodnutí správního orgánu ve věci obnovy řízení) vyvstalého navíc za účinnosti jiné právní úpravy (správního řádu č. 71/1967 Sb.). Pro stěžovatelovu casu je příležitější odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2008, č. j. 1 As 45/2007 - 48, v němž bylo judikováno, že § 84 spr. ř. se „*vztahuje nejen na případy, kdy se účastník sice účastnil celého správního řízení, avšak konečné rozhodnutí mu nebylo doručeno, ale i na případy, kdy potenciální účastník o správním řízení vůbec nevěděl, neparticipoval na něm, a tudíž mu ani konečné rozhodnutí doručeno nebylo*“.

[14] Ustanovení § 84 odst. 1 spr. ř. je reakcí zákonodárce na problematické situace, kdy správní orgán opomene oznámit některým účastníkům řízení rozhodnutí, přičemž toto opomenutí má vážné následky pro účastníky, kteří mohli i řadu let žít v domnění, že svá práva vykonávají či povinnosti plní na základě pravomocného rozhodnutí. V tomto ustanovení je určitá nejistota účastníků řízení zmírněna zavedením objektivní a subjektivní lhůty pro podání odvolání opomenutým účastníkem.

[15] Jak v případě odvolací lhůty dle § 83 odst. 1 spr. ř. u neopomenutých účastníků, tak v případě odvolacích lhůt dle § 84 odst. 1 spr. ř. u opomenutých účastníků, platí však ve shodě s výše uvedenou zásadou subsidiarity soudního přezkumu, že se svých práv žalobou proti rozhodnutí správního orgánu nemůže úspěšně domoci ten, kdo ve správním řízení proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nepodal odvolání (srovnej též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2004, č.j. 3 As 58/2003-51). Pokud tedy osobě odvolací lhůta marně uplynula, nelze to vykládat tak, že se zde otevírá prostor pro soudní přezkum a správní soud bude nahrazovat činnost odvolacího správního orgánu.

[16] Pro uvedené Nejvyšší správní soud nedůvodnou kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[17] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu